

uertere, quod in illis casibus, in quibus mimicus 40 ab accusando, repellitur, quod in eisdem accusando admittitur, quando se constituit in carcere cum accusato, quia tunc indubitater cessat omnis suspicio, & omnis presumpcio, quae ei posset obijci, & apponi, tollitur Ita late uide per Marf. in pract. crim. §. diligenter, post num. 208. Giach.

o Ceterum si esset.) No uell in tract. ad defensionem uerbo, quae personae accusatae non possit. nu. 13. Ros. p Sed hic etiam quero nunquid pauper. Adde, ut supra adnotauit, quod admittitur, quando se constituit in carcere cum accusato, quia tunc indubitater cessat omnis suspicio. Giach.

Sed hic etiam quero. Far. ubi sup. num. 46. & seq. & nu. 50. Ros.

Sed hic etiam quero, nunquid pauper. Adde, ut videndum Menoch. de arbit. Iud. ca. 65. ubi habetur, quis dicatur pauper.

Itē adde, quod si pauper, & si pectus accusas se subscriberet ad penam talionis, & carceris in eā caperet, esset admittendus, ut per Marf. in pract. crim. §. diligenter, nu. 205. sed ualidissime contrarium tenet Decian. in tract. crim. tom. 1. lib. 3. cap. 17. in 10. limit.

Item adde, quod potest accusare, si suam, uel suorum iniuriam professatur. Anchar. consilio 416. col. 2. & Decian. in d. tract. crim. tom. 1. lib. 3. c. 22. num. 21. Baiard.

q Dicatur pauper. Adde Bartol. in l. illicitas, §. praes. ff. de offic. praesid. Paupertatis autē in commoda, uide per Bal. & Doct. in l. si quis ad de clinandam. C. de Episc. & cler. Barr. in l. si uerbo, §. qui pro rei qualitate, ff. qui sauid. cog. Guiot.

r Propter reuerentiam. Farin. sup. nu. 13. Ros.

Propter reuerentiam. Adde uideendum Decian. in tract. crim. tom. 1. lib. 3. cap. 10. num. 6. cum sequent. ubi habetur multiplex ratio huius conclusionis; & quod laicus potest accusare clericum in

Docto. ut dicit Hieron. post Ange. de malef. in verbo. Et ad querelam, post numer. 37. alias pauci essent, qui possent accusare. Certum est enim, quod nullus amicus alium sibi amicus accusat, sed semper accusationem precedere solet aliqua animorum offensio. Ceterum si esset inimicitia capitalis, utique talis inimicus esset ab accusatione repellendus. Et ita communiter tenetur, & seruetur, ut dicit Ang. in loco praedictat. nume. 36. ubi etiam Hieron. in Apostul. dicit, quod ita tenent communiter Doct. Hanc etiam dicit esse huiusmodi opin. Berous in d. c. 1. nu. 47. & seq. de accusat. talis. n. praesumitur potius accusare ad priuam uindictam, quā zelo iustitiae, hoc tamen intellige, nisi per opiam iniuriam persequeretur, tunc enim nullo modo esset ab accusatione

18 repellendus. Quae autem dicitur capitalis inimicitia, uel non, relinquitur arbitrio iudicis, ut dixi infra q. 24. ver. item quero.

9 Sed hic etiam quero, nunquid pauper repellatur ab accusando. solet enim lex de pauperibus non multum condidere. Respon. quod regulariter pauper repellitur ab accusando, qui scilicet habeat in bonis minus quam quinquaginta aureos, ut dicitur in l. nonnulli, ff. de accusat. Bene uerum est, quod talis pauper est bonus, & honeste fidei, & uia, & non suspectus propter paupertatem, non repellitur ab accusando, secundum glos. in d. l. nonnulli, in glos. unica, quae sequuntur omnes, ut ait Berous in d. cap. 1. post nu. 54. subdens, non esse ab ea consulendo, aut iudicando recedendum. Quis autem dicatur pauper, dixi supra libro 2. §. pauper.

20 Propter reuerentiam dixi etiam aliquos repelli ab accusando, puta, si laicus uelit accusare, seu denunciare criminaliter clericum de aliquo crimine, non enim admittitur, nisi suam iniuriam persequatur. Et haec est commu-

21 nis opin. ut dicit glos. in summa, 2. quest. 7. in glos. unica. Et hoc omnes admittunt secundum Foller. pract. cri. canon. fol. 48. numero 43. quae etiam locum habet (secundum aliquos) in clericis primis onsuris, ut scilicet de iure, neque ipsi a laicis accusari possint, licet hoc priuilegium, quo ad ipsos, in desuetudinem abiit, ut attestatur Pract. Casoni, fol. 99. numero 5. Ratio autem huius conclusionis est maleuolentia laicorum uersus clericos, propter quam laici praesumerent potius moueri odio, quā zelo iustitiae, si clericos accusarent. Adde, quod neque etiam admittitur laicus ad proponendum crimen ciuilem contra clericum. Et est communis regula, ut ait Fel. in cap. ex parte, numer. 6. & sequen. de testibus. Scias tamen, quod quando in accusatione versatur crimen, siue ius publicum, puta, dilapidationis bonorum ecclesiae tunc quilibet laicus etiam extraneus admittitur ad accusandum clericum, & ita tenent communiter Doctores, ut ait Ferret. consi. 183. numer. 3. Praeterea scias, quod quilibet laicus etiam extraneus potest accusare clericum, prosequendo suam, uel suorum iniuriam corporalem, etiam criminaliter, & ita tenent omnes Doctores ubique, ut attestatur Ferret. in d. consi. 183. post num. 4. uers. Quinto corroborantur.

22 Sed nunquid potest patronus laicus accusare clericum institutum ecclesiae, in qua est patronus? Respon. glos. in d. cap. ex parte, in uerbo, Tacite, in fin. tenuit, quod sic, sed certe communiter tenetur oppositum, ut attestatur Are. in c. cum dilecti. post n. 10. de accus. Bene uerum est, q. in libro meo illa glos. dicit totum contrarium eius, ad quod allegatur, uidetur. n. tenere quod non potest accusare, sed admittatur ad denuntiandum. Vide, quae dixi supra q. 7. uers. quero et.

23 Sed quero, nunquid uasallus possit accusare dominum de delicto Respon. quod licet inter Doctores sit controuersia, an possit illum criminaliter accusare, tamen quod possit ciuileriter, hoc ab omnibus communiter recipitur, ut ait Gratus consi. 1. numer. 60. lib. 1. Vide, quae dixi inf. lib. 7. §. Actio.

24 Item quero, nunquid possit quis nomine alieno accusare. Respond. quod regulariter non potest. Hinc infertur, quod syndicus uniuersitatis non potest aliquem accusare nomine syndicatorio, sed opus est, quod accuset suo nomine, ad utilitatem tamen ipsius uniuersitatis. Et haec est communis opin. Legislarum, ut attestantur scribentes

crimine haeresis, symoniae, laesa maiestatis, falsitatis, & in alijs casibus ut ibi per eum, & quod talis prohibitio non procedit, si antelitus contentationem non opponatur, & ad praedicta uide etiam Farinacium q. 12. num. 13.

42 Item adde, an, & quando pater possit accusare filium, & filius patrem, mater filium, & filius matrem, frater sororem, & soror fratrem, & affinis, affinem, per Socium in cap. accusasti, numero 11. cum seq. de accusat. ubi late, & Gabriel consi. 74. nu. 4. uolum. 1. & Decian. in tract. crim. tomo 1. lib. 3. cap. 14. ubi late qui propter reuerentiam accusare prohibeatur. Baiard.

f Item quero. De syndico uniuersitatis follet. in uerbo, audiantur excusationes, nume. 25. & Ioan. Fichard. in commun. uersic uniuersitas, Nouell. in d. tractatu ad defensionem uerbo, quae personae, numero 27. Farinac. q. 99. num. 6. uol. 4. Ros.

Item quero, nunquid possit. Adde, ut uidendum Farinac. quae st. 12. num. 51. & Decian. in tractat. crimin. tomo 1. lib. 3. cap. 36. in quibus locis latissime, quando nomine alieno accusare liceat. Baiard.

Quod

25

26

27

43

44

45

46

47

48

49

50

41 Quod ita tenent omnes Doctores. Adde, quod idem tenet Capyc. decif. 5. etiam, quod non esset syndicus uniuersitatis, sed ad unam causam tantum, & si dubitatur de mandato, quod debeat admitti, cum cautione de rato, & in Regno Neapol. adest constitut.

42 Generalia iura, per qua Syndicus uniuersitatis, & procurator mulieris coniugatae possunt accusare alieno nomine, & Afflict. in d. consi. dicit requiri, quod Syndicus habeat mandatum speciale, non autem in uniuersali. Immo uidetur sentire, quod etiam specialis possit accusare, & si dubitatur de mandato, tunc debeat admitti cum cautione rati.

43 Item adde, quod uniuersitas potest agere pro iniuria facta uni de uniuersitate; nam qui tangit membrum, corpus tangit: Oldr. consi. 66. incip. an ex delicto, Foller. in pract. crim. uerb. audiantur exceptiones, nu. 70.

44 Item adde, quod ista regula, quod quis non possit alieno nomine accusare fallit in Fisco, Illustribus personis, mulieribus honestis: & minoribus; nam omnes istae personae per procuratorem, accusare possunt, ut habetur per Afflict. in consi. beneficium, nu. 3. Glos. in d. consi. Generalia iura, & in mandato debent apponi omnes illae solem

in cap. dilectus, il. 2. de Simon. & in specie Io. Andr. super Glo. pe. & Anchar. & Henr. Boic. & Anan. nu. 16. quos referunt August. & Hieron. post Ang. de malef. in d. uerbo, Et ad querelam, post nu. 20. Sic etiam potest tutor nomine suo accusare ad utilitatem pupilli, sed tenetur nomine proprio se inscribere, secundum communem opin. ut dicit Ana. in cap. 2. nu. 20. de calum. Villalpand. super l. 22. c. 29. n. u. 3. in fine. Sed certe Bal. in l. 1. num. 35. C. de accusa. tenuit indistincte, quod syndicus uniuersitatis possit in iudicio capitali conuenire pro ipsa uniuersitate, tam accusando, quā defendendo, & subdit, quod ita tenent omnes Doctores. quae opin. mihi magis placet, & etiam uidetur magis illam approbare. Posset autem contraria opin. procedere, loquendo secundum dispositionem iuris communis, secundum quam accusans subiicitur poena talionis. Sed postquam hodie sublata est illa poena talionis, non uideo, cur uniuersitas non possit accusare per syndicum, uel procuratorem, sicut quilibet alius, iuxta ea, quae dixi inf. q. 32. uersic. quero nunquid. Et idem dico in tutore.

Quero, an compater, uel filius spiritualis, quem uulgo filiastrum appellamus, admittatur ad accusandum pro iniuria, uel offensa facta

in cap. dilectus, il. 2. de Simon. & in specie Io. Andr. super Glo. pe. & Anchar. & Henr. Boic. & Anan. nu. 16. quos referunt August. & Hieron. post Ang. de malef. in d. uerbo, Et ad querelam, post nu. 20. Sic etiam potest tutor nomine suo accusare ad utilitatem pupilli, sed tenetur nomine proprio se inscribere, secundum communem opin. ut dicit Ana. in cap. 2. nu. 20. de calum. Villalpand. super l. 22. c. 29. n. u. 3. in fine. Sed certe Bal. in l. 1. num. 35. C. de accusa. tenuit indistincte, quod syndicus uniuersitatis possit in iudicio capitali conuenire pro ipsa uniuersitate, tam accusando, quā defendendo, & subdit, quod ita tenent omnes Doctores. quae opin. mihi magis placet, & etiam uidetur magis illam approbare. Posset autem contraria opin. procedere, loquendo secundum dispositionem iuris communis, secundum quam accusans subiicitur poena talionis. Sed postquam hodie sublata est illa poena talionis, non uideo, cur uniuersitas non possit accusare per syndicum, uel procuratorem, sicut quilibet alius, iuxta ea, quae dixi inf. q. 32. uersic. quero nunquid. Et idem dico in tutore.

45 Quero, an compater, uel filius spiritualis, quem uulgo filiastrum appellamus, admittatur ad accusandum pro iniuria, uel offensa facta

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

QUESTIO XV.

Subijciuntur nonnullae quaestiones ad accusationem pertinentes.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

- 1 Iudex an possit repellere accusatorem non idoneum.
2 Et quid accusatus contra eum aliquid opponere non possit.
3 Et quid si uerque sit infamis.
4 Accusatore minus idoneo, si pars non opponat, an processus valeat.
5 Iudex an possit cogere partem offensam ad accusandum.
6 Quis in accusando praesertatur.

Ex Additionibus.

- 1 Accusator inhabilis an possit ex officio a iudice repelli post lapsum termini ad proponendum declinatoriam.
2 Et quomodo sit procedendum super inhabilitate accusatoris, & rei.
3 Accusatoris inhabilitas, an possit opponi post litem contestatam.
4 Accusatio prohibita a statuto reddit processum nullum, & condemnationem inualidam. Iudex non inquirat ad fauorem eius, qui per statutum non auditur, num. eod.
5 Iudex an possit statuere terminum ad accusandum.
6 Pater quando praesertatur matri, fratribus, & nepotibus in accusando mortem filij. Et si omnes concurrerent, omnes admittentur, ibidem. Et si filius erat Monachus, an praesertatur patri, uel Abbati, aut Prior.